

Referat fra møde i Fagligt Råd d. 16. maj 2022

Kl. 10:00-13:00 i mødelokale Øst 2

./. [Link til LFBS' nyhedsbrev med gennemgang af trivselsundersøgelse](#)

Indbudte: Kenn Steen Andersen, centerleder, Synscenter Refsnæs
Berit Houmølle, vicecenterleder og områdeleder Skole & Specialrådgivning, Synscenter Refsnæs
Susanne Johansen, områdeleder Botilbud, Synscenter Refsnæs
Heidi Andersen, afdelingsleder Specialrådgivning og Materialeproduktion, Synscenter Refsnæs
Rikke Kannegaard, videns- og informationsspecialist, VUE, Synscenter Refsnæs
Dorte Larsen, skolekonsulent Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Kenneth Hartmann, rådgivningschef, Specialrådgivningen, IBOS
Per Nielsen, forstander Synscentralen Vordingborg, DTHS
Sanne Døj, synskonsulent, Region Hovedstaden
Kamilla Rothe Nissen, overlæge Kennedy Centret
Cecilie Zoega, bestyrelsesmedlem DBSU
Diana Stentoft, næstformand, DBS
Christian Gravgaard, Forældreforeningen LFBS
Nils Bo Hermansen, Forældreforeningen LFBS

Referent: Sekretær Tina Hansen, Synscenter Refsnæs

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt uden bemærkninger

2. Bemærkninger til referatet fra mødet den 16. oktober 2021

Godkendt uden bemærkninger.

3. Fra Synscenter Refsnæs til orientering og drøftelse

3.1. Sommerskole 2022

Heidi orienterede om årets Sommerskole, som igen i år planlægges i samarbejde med Dansk Blindesamfund og Parasport Danmark. Sommerskolen er i år afkortet med en dag og slutter dermed om fredagen, da afvikling af Tour de France i Danmark bevirker, at veje og broer er lukket om lørdagen. Der er indtil videre 55 tilmeldte børn til Sommerskolen i år. Som en ny aktivitet i år er der dans på programmet, hvor der kommer en instruktør og underviser. Herudover er der judo, tekstiltryk, hesteridning, svømmehal og meget mere.

Berit fortalte, at der er stor forskel på antallet af henholdsvis henviste og antallet af tilmeldte børn til Sommerskolen. Sanne kunne fortælle, at de i Region Hovedstaden sender bredt ud til deres familier og henviser dem alle, og derfor kan der ligge nogen i den gruppe, som efterfølgende ikke tilmelder sig, fordi de f.eks. skal på ferie eller lignende. På dagens møde aftales, at sekretariatet ved Synscenter Refsnæs hurtigst muligt sender en liste til alle synskonsulenter med de af deres elever, som er tilmeldt, så de har mulighed for at kontakte familierne til de elever, som er henvist men ikke har tilmeldt sig.

Cecilie fra DBSU bad om at få tilsendt materiale om sommerskolen (pjece), hvilket sekretariatet efterfølgende vil sørge for.

3.2. KaS udbud

- Tidsplan for udbud

Høringsperioden er afsluttet medio april 2022, og i henhold til den af Socialstyrelsen udmeldte tidsplan, offentliggøres det endelige udbudsmateriale medio maj 2022. Der er frist for indsendelse af tilbud d. 15. juni 2022 og tildelings- og afslagsbreve forventes udsendt d. 15. juli. Herefter skal der afholdes kontraktmøder og kontrakterne forventes indgået i løbet af september og træder i kraft 1. januar 2023.

- Høringsmateriale (gensidig deling af opmærksomheder)

Rammerne for udbuddet er meget anderledes end rammerne for de nuværende KaS-kontrakter på synsområdet. Berit opridsede de fem hovedområder, man fra Synscenter Refsnæs har gjort opmærksom på i høringssvaret.

- Kontraktperiode på to år, hvilket ikke vurderes at være hensigtsmæssigt ift. de indsats, der er vigtige og nødvendige for målgruppen samt for at kunne drive vidensudvikling og fastholde højt specialiserede medarbejdere.
- Økonomien er opdelt i delrammer og ikke som nu i en overordnet ramme. Dette har betydning for, hvordan de landsdækkende tilbud kan imødekomme den over årene varierede efterspørgsel på de forskellige delydelser, da de landsdækkende tilbud ikke får den fornødne handlemulighed for at kunne prioritere under én samlet ramme.
- Visitation. Det fremgår ikke af høringsmaterialet, om der er ændringer i forhold til nuværende kontraktsmodel for visitation. I den nuværende kontrakt på børne- og ungesynsområdet sker visitationen i et tværfagligt samarbejde mellem henvender (typisk barnets synskonsulent) og Synscenter Refsnæs, hvor der fra begge parter er et indgående kendskab til målgruppens generelle og specifikke problemstillinger. Ydermere har synskonsulent typisk et indgående praksisnært kendskab til det konkrete barn, som kvalificerer visitationen yderligere.
- Vidensarbejde. Høringsmaterialet lægger op til, at leverandøren skal budgettere med helt konkrete vidensprodukter to år frem. Dette imødekommer ikke kommunernes til enhver tid aktuelle behov for og efterspørgsel på vidensudvikling. Vidensarbejde bør i stedet kunne iværksættes løbende i kontraktperioden på baggrund af henvendelse fra kommunerne eller ved identifikation af videnshuller.
- Vægtning af kursusafholdelse lokalt. Udbydelse af kurser (lokalt/geografisk) bør afklares på baggrund af dialog mellem henvender og leverandør som en del af den tværfaglige visitation og ikke med vægtning på, at dette alene skal foregå lokalt. Udgangspunktet for den geografiske fordeling i landet bør følge den geografiske fordeling jf. Synsregistret.

LFBS også har afgivet høringssvar, hvor de bl.a. har påpeget kontrakternes længde samt udfordring med de såkaldte timeløse fag, som ikke er indskrevet i materialet på skoleområdet, fx seksualundervisning. IBOS deler mange af de allerede nævnte bekymringer, bl.a. måden kurser skal afholdes på. Kurser udvikles på baggrund af efterspørgsel, og det kan man ikke i ligeså høj grad gøre, når perioden kun er på to år. Diana fortæller, at DBS naturligvis også har afgivet høringssvar, hvor de også har påpeget kontraktlængden på to år som meget kritisk. På vidensområdet har DBS ligeledes påpeget den for korte periode. Derudover har de påpeget risikoen for afspecialisering, idet der med så kort en periode kan være risiko for vanskeliggørelse af fastholdelse af den gode, specialiserede arbejdskraft.

Kamilla orienterede om, at de på Kennedy har udtrykt bekymring for den form for abonnementsordning mellem synskonsulenter og kommuner, der lægges op til og allerede praktiseres. Forskellen på den hjælp der ydes til målgruppen er for stor fra kommune til kommune, fordi man nogen steder enten nedprioriterer eller har for få børn/unge i målgruppen og derfor ikke har ressourcerne til at yde den specialiserede hjælp eller levere de nødvendige hjælpemidler.

En anden bekymring fra synsregistret er den udtrædelse af synsregistret, der sker automatisk ved 18 år. Langt de færreste er færdige med deres grundskole i den alder og Kennedy har henstillet til at udvide til, at man først udmeldes ved 21- eller 25 års-alderen.

4. Evaluering af det specialiserede socialområde

Kenn orienterede om, at det forlyder, at der skal komme et udspil på baggrund af evalueringen inden sommerferien, men de forlydender har været meldt ud før. Der synes ikke at være afsat midler til at skyde efter en specialeplan, så nu er man ved at finde ud af, hvordan man så kan komme udenom specialeplanlægningen uden for store omkostninger. Man har bl.a. kigget på muligheden for at arbejde med autorisationer. Diana supplerede med, at man hos DBS stadig forventer, at evalueringen kommer før sommerferien og at den akkompagneres af et politisk udspil, så man går direkte ind i forhandlinger på området. DBS har stort fokus på, at det er nu muligheden er der og nu man skal være klar til at mene noget om en specialeplan på synsområdet. Alle aktører på synsområdet skal være klar til at byde ind på, hvad man mener er vigtigt at få med i en specialeplan. Der kan være risiko for at det bliver svært at få fokus på evaluering og udvikling af specialeplan, da den kan drukne i sommerferie, folkeafstemning, muligt folketingsvalg m.v.

Cecilie fortalte understøttende, at der er stor forskel på den hjælp man som handicappet kan få. De ressourcestærke er mindre udfordrede end de mere komplicerede eller mere ressource svage borgere.

5. Digital læring v/Diana Stentoft

DBS afholdte sidste år en temadag om digitale læremidler for blinde og svagtseende. To tredjedele af de adspurgte i en undersøgelse har svaret, at alene det at komme hen til materialerne, komme ind på mødeplatforme, interagere med medstuderende og undervisere, er et stort problem. Næsten halvdelen svarer, at det påvirker deres læringsudbytte. Det stemmer rigtig dårligt overens med de erfaringer, man har gjort sig efter corona, hvor man ikke vil tilbage til klasseundervisningen, men at man skal bruge de nye digitale erfaringer, man har gjort sig. 40% svarer desuden, at der mangler undervisning i brugen af hjælpemidlerne – de unge ved simpelthen ikke, hvordan de skal bruges deres hjælpemidler. Hvor går man hen med de udfordringer? Mange oplever således problemer, inden de overhovedet når til det faglige materiale.

Man kan se på beskæftigelsesområdet, at det er samme udfordringer, der går igen, dvs. manglende viden om kompenserende hjælpemidler til at udføre sit job. Hvordan får man sikret den nødvendige støtte ad hoc? I morgen bliver den nye danske tilgængelighedslov vedtaget. Det betyder, at i 2025 skal også private hjemmesider, e-bøger og bankprodukter være tilgængelige. DBS har kæmpet for at få digitale læremidler med, men det er de desværre ikke, og det er et stort minus. DBS kommer til at række ud i netværket for at undersøge, hvordan man kan løse disse mange problemstillinger. Nils Bo spørger, hvem der skal lære synshandicappede om brugen af de her hjælpemidler? Forældre har svært ved at løfte opgaven, da de ikke kender de mange forskellige hjælpemidler. Sanne fortæller, at det er synskonsulenternes opgave at introducere til og undervise i brugen af hjælpemidler, men den løbende hjælp er sværere at afdække. Der er hverken støtte

eller penge nok til, at synskonsulenterne kan sidde ude hos eleverne. I Region Hovedstaden vil man imødekomme det ved at invitere de svagsynede elever til samlede skoledage, hvor de skal undervises i brugen af hjælpemidler. I resten af landet er der nogle steder problemer med, at synskonsulenten ikke er specifik skolekonsulent, men skal dække alle områder i alle aldre. Dorte tilføjede, at der stilles store krav til det rent tekniske for en underviser, som forventes at have veludviklede IT-kundskaber og det er desværre bare ikke altid tilfældet. Uddannelse af støttelærerne kunne måske forbedre vilkårene for både støttelærere og elever. I småbørnsnetværket er der meget fokus på punktlæsning. For de blinde børn ser det bedre ud med støtte end for de svagtseende, som faktisk ofte sidder uden støttelærere, fordi man på skolerne mener, at det fungerer godt nok. Sanne gav udtryk for, at et samarbejde for at afhjælpe problemerne på skolerne evt. også kunne omfatte Efterskolen ved Synscenter Refsnæs, hvor undervisningen fungerer rigtig godt.

Diana kunne bidrage med, at DBS jævnligt har kontakt med forlagene for at sætte fokus på tilgængeliggørelse af materialer, hvilket også kan lette det for eleverne, så de ikke skal vente på at få synstolket deres materiale. Christian fra LFBS håber, at det en dag kommer som et krav, at undervisningsmateriale gøres tilgængeligt, så eleverne ikke bare bliver præsenteret for noget andet materiale end de øvrige elever. Hvis det synshandicappede barn sidder med afvigende materialer, ekskluderes eleven fra f.eks. makker- eller gruppearbejde. Det er vigtigt, at eleven får samme materiale, men f.eks. får det taktilt tilpasset.

Kamilla viste en graf for fordeling af kommunerne med antallet af børn. Per tilføjede, at nogen kommuner har valgt kun at have en enkelt synskonsulent og har valgt selv at gøre det hele for børnene, fordi man ikke har så mange synshandicappede børn. Disse børn får ikke samme tilbud som dem i kommuner, hvor der er flere synskonsulenter og flere synshandicappede børn.

Diana lagde op til, at der nedsættes fora til at sætte fokus og komme med løsninger til dette problem. Kenn opfordrer til, at DBS fortsætter det gode arbejde og inviterer relevante sparringspartnere til at bidrage.

Cecilie fortæller, at det som synshandicappet er svært at komme ind på arbejdsmarkedet og spørger til, om det er noget, der er gjort opmærksom på overfor arbejdsgivere? Diana oplyser om den store kampagne DH kører i øjeblikket for at skabe opmærksomhed om udfordringen med at for mange med handicap strander i jobcentre og ikke får fodfæste på arbejdsmarkedet.

6. Præsentation af LFBS' trivselsundersøgelse v/Nils Bo Hermansen og Christian Gravgaard

Nils Bo og Christian præsenterede undersøgelsen, som LFBS har iværksat og fortalte om, hvordan undersøgelsen er foregået. LFBS har over en periode indsamlet spørgsmål og svar fra forældre, pårørende samt fagprofessionelle til synshandicappede børn. Respondentgruppen består af 80 familier ud af en kontaktflade på ca. 700 brugere.

Christian gennemgik de forskellige resultater. Meget overraskende er der en der har svaret, at synskonsulenten har fortalt familien, at vedkommende ikke måtte informere om forældreforeningen. Der er bred enighed om, at det må bero på en misforståelse i det konkrete tilfælde. Til mødet aftales det, at der med referatet sendes link til undersøgelsesresultatet.

Sanne spørger til muligheden for at få noget materiale fra LFBS til uddeling hos børnene/familierne. LFBS er desuden meget interesseret i, at Kennedy kan uddele noget materiale til nye børn og familier i Synsregistret. Kamilla vil undersøge muligheden for det, da det ikke er noget man på Kennedy har tradition for, heller ikke på andre specialeområder.

Cecilie spurgte ind til muligheden for at lave noget a la et sorgkursus til nye familier og Christian svarede, at det er en god idé, som de i LFBS tager med videre. Cecilie tilbyder sin hjælp med at udvikle idéen. Kamilla

orienterede om, at man i mange år har prøvet at få tilknyttet en psykolog til Kennedy, så man også i hospitalsregi kan få hjælp i den akutte fase.

7. Kort nyt fra samarbejdspartnere – gensidig orientering

DBSU:

Cecilie fortalte om den netop afholdte generalforsamling i DBSU, hvor der er etableret ny bestyrelse. I DBSU arbejder man med flere spændende projekter, bl.a. om ensomhed blandt unge i Danmark og om et projekt om affaldsindsamling, som DBSU deltager i.

Synskonsulentområdet:

Sanne orienterede om mødet, der netop er afholdt på Fuglsangscenteret blandt skolesynskonsulenterne. Man håber meget, at Synscenter Refsnæs vil indgå i et samarbejde om kurserne for fagprofessionelle, så det bliver muligt at nå ud til flere undervisere end med den nuværende tilrettelæggelse. Det kan være en udfordring at få en fysiklærer på et ugekursus, fordi han underviser en elev med synshandicap to timer om ugen. Sanne gennemgik desuden en liste over ønsker til undervisning i brug af hjælpemidler – det aftales, at Sanne eftersender listen til Heidi. Sanne orienterede om, at de på kurset på Fuglsangscenteret havde besøg af ny seksualunderviser fra IBOS, Lone Bøgeskov, og det var virkelig interessant og konsulenterne er meget interesserede i at udvikle et samarbejde om emnet. Herudover orienterede Sanne om et igangværende gamerprojekt.

Heidi svarede, at hun er meget glad for at konsulenterne har lavet en "ønskeliste", så man i et samarbejde kan udvikle kursusudbuddet og vil meget gerne indgå i samarbejdet, også meget gerne sammen med IBOS. Det aftales, at Sanne ligeledes sender en liste over medlemmerne af FU, så der kan etableres et møde med Synskonsulenternes FU og Synscenter Refsnæs.

IBOS:

Kenneth kunne fortælle, at der på IBOS er blevet ansat en leder af de længerevarende forløb og der skal ansættes endnu en leder inden længe.

IBOS har haft stor efterspørgsel på grundkursus for nye synskonsulenter både IKT-undervisere og synskonsulenter uden IKT.

DTHS:

Per fortalte om møde i Synssøjlen sidste efterår, hvor der blev nedsat en arbejdsgruppe, som skulle arbejde med seksualundervisning for blinde og svagsynede. Både IBOS og Synscenter Refsnæs har medlemmer i arbejdsgruppen.

LFBS:

Nils Bo fortalte, at man fra LFBS er glade for, at der nu er fokus på seksualundervisningsområdet. LFBS har efterspurgt dette længe. Hvis der faciliteres kurser, vil LFBS gerne være behjælpelige med at distribuere informationsmateriale i deres netværk.

LFBS har lejet hele syns- og mestringscenteret i efteråret, hvor alle familier er velkomne til at deltage i en forlænget weekend.

Herudover blev der informeret om, at Nils Bo er udtrådt af bestyrelsen hos LFBS.

Kennedy Centeret/synsregistret:

Kamilla orienterede om resultatet af Kennedys årsberetning. Denne udsendes frem til næste møde, hvor årsberetningen også sættes på dagsordenen og gennemgås ved Kamilla.

Aftalen om vejledning i Grønland er udløbet ved årsskiftet og det betyder, at synsregistret faktisk ikke må registrere personer fra Grønland. Kenn fortalte, at Synscenter Refsnæs forsøger at komme i dialog med Socialstyrelsen ang. vejledningsopgaven.

8. Eventuelt

Intet til punktet

Dato for næste møde i Fagligt Råd er 4. oktober 2022